

VELUX FONDEN

VELUX FONDEN 2030-strategi

VELUX FONDEN 2030-strategi

- 04** Forord
- 06** Bidrag til et demokratisk og bæredygtigt samfund
- 08** Fire samfundsudfordringer, 2030-strategien vil bidrage til at løse
- 10** Fra filantropiske bidrag til samfundsmæssig effekt

VELUX FONDENS 2030-strategi adresserer en lang række væsentlige samfundsudfordringer og muligheder med indflydelse på demokratiet og bæredygtigheden i det danske samfund. Vi vil investere i demokratiske liv og den tværfaglighed, der er en nødvendig forudsætning for at finde løsninger på komplekse samfundsudfordringer.

Lykke Kann Ogstrup Lunde
Forperson for bestyrelsen

Hvordan får vi et bedre og mere bæredygtigt demokrati?

VELUX FONDEN er en fond for mennesker og miljø, der vil bidrage til at løse en række af de væsentlige samfundsudfordringer og muligheder, Danmark står overfor. Fondens arbejde er drevet af ønsket om at være en nysgerrig filantrop og en god forvalter af fondens formue.

VELUX FONDENS formål skal kontinuerligt ses gennem den kalajdoskopiske linse, der viser, hvordan samfundet ser ud i dag og i morgen. Formålet skal til hver en tid spejle det aktuelle samfund. En strategi lever kort, men fonden skal være her på den lange bane og altid være en faktor, man kan stole på. Denne publikation præsenterer VELUX FONDENS strategi frem mod 2030.

2030-strategien vil materialisere fondens vision gennem de uddelende aktiviteter. Såvel vision som mission taler ind i styrkelsen af et demokratisk og bæredygtigt samfund, men også ind i det bæredygtige liv, der opnås gennem styrkede handlemuligheder, forskning og indsatser på tværs af fondens uddelingsområder.

Mennesker har brug for mennesker og handlekraft for at trives, de behøver begreber til at begribe deres verden og handlemuligheder til at navigere i det samfund, de er en del af. Det er derfor et vigtigt tværgående initiativ i 2030-strategien at opnå fælles forståelse og operationalisering af VELUX FONDENS vision om demokratisk bæredygtighed.

Livet, som vi ønsker at leve det i vores demokratiske samfund, skal leves og udvikle sig på bæredygtig vis, dvs. socialt, miljømæssigt og økonomisk, hvis vi skal opnå demokratisk bæredygtighed.

En strategi til et samfund i udvikling

Med denne strategi ønsker vi også at styrke indsatser på tværs af fondens uddelingsområder. Fonden bevæger sig i retning mod en mere mangefacetteret behandling af problemstillinger, udfordringer og muligheder. På den måde håber vi at give omsættelige bidrag til aktuelle og fremtidige samfundsforhold, og man vil frem mod 2030 se flere projekter på tværs af fondens uddelingsområder, ligesom vi løbende vil arbejde med øget resultatformidling, så flere kan få glæde af den viden og de værktøjer, fonden medvirker til at skabe.

VELUX FONDEN ønsker at fremme det danske demokratiske samfund på et oplyst, inkluderende og bæredygtigt grundlag. Med bæredygtighed mener vi, at projekterne respekterer jordens ressourcemæssige grænser og formåen, og at de medvirker til at fremme eller bevare social lighed og inklusion. Projekterne skal desuden bidrage til at sikre et uvildigt og faktabaseret vidensgrundlag for de store og små beslutninger, der hver dag træffes i hele samfundet – beslutninger, der vedrører både nuværende og kommende generationer.

Det er mennesker, der danner grundlaget for det samfund, vi kender i dag. Generation efter generation er gået forud for os, og viden om mennesker og vores ageren er nedfældet og undersøgt i århundreder. Human- og samfundsvidenskaberne producerer fælles vidensgrundlag og erkendelser, der kan vise vej, når vi skal udvikle og balancere vores demokrati. De humanvidenskabelige fag er en vigtig trædesten fra det samfund, der slider for meget på vores fælles ressourcer, over mod et samfund, der tager hensyn til de selvsamme ressourcer.

Derfor ønsker VELUX FONDENS 2030-strategi at bidrage til anerkendelse og øget fokus på humanvidenskabernes værdi på vejen mod et demokratisk bæredygtigt samfund.

Nye strategiske omdrejningspunkter

I 2030-strategiens nye uddelingstema, "Voksenlivets overgange og forandringer", samler vi uddelingsområderne gerontologi, geriatri, oftalmologi samt aktive ældre for at fremme den evidens- og vidensbaserede samtale om de overgange, udfordringer og muligheder, der opstår i forbindelse med job, bolig, familie, fritid og deltagelse i samfundsliv og fællesskaber i det voksenliv, der for de fleste af os bliver længere end tidligere.

På det human- og samfundsvidenskabelige uddelingsområde sætter vi yderligere fokus på samarbejdet mellem forskere og praktikere. Vi runder Museumsprogrammet af og høster erfaringer herfra, før vi sætter gang i mulige nye initiativer inden for forskning og formidling.

På det sociale område prioriterer vi frem mod 2030 at bidrage til et af samfundets store problemer i disse år, psykisk mistrivsel og ensomhed. Vi fortsætter og skærper vores bidrag til udvikling af metoder, der kan kapacitetsopbygge individer og grupper og derved give flere mennesker mulighed for at deltage i fællesskaber.

Det danske havmiljø er under pres fra flere kanter, og der er behov for ambitiøse indsatser, hvis vi skal opnå et hav i balance. Vi prioriterer med 2030-strategien nye klimaløsninger, der bidrager til at begrænse den menneskeskabte belastning og øge genopbygningen af havet og de kystnære områder.

Bestyrelsen har desuden dedikeret en Aktualitetspulje til projekter, der falder inden for fundatsen, men uden for fondens sædvanlige uddelingsrytme. Baggrunden er bestyrelsens ønske om at etablere et råderum til at eksperimentere og afprøve nye metoder, form og indhold.

”Det er en del af det langsigtede, almennyttige formål i en fond at skubbe på forståelsen af en dagsorden og ad den vej blive dagsorden-sættende.”

Ane Henriksen
Direktør

Lykke Kann Ogstrup Lunde
Forperson for bestyrelsen

Ane Henriksen
Direktør

VISION

VELUX FONDEN er en almennyttig fond, der ønsker et demokratisk og bæredygtigt samfund på et oplyst og inkluderende grundlag.

MISSION

VELUX FONDEN arbejder for at forbedre menneskers liv og handlemuligheder i et demokratisk og bæredygtigt samfund ved at støtte forskning og indsatser inden for eller på tværs af sociale forhold, alderstrin, voksenlivets overgange, samfund og kultur samt havmiljøet.

Bidrag til et demokratisk og bæredygtigt samfund

Demokrati kræver uddannelse, tværfaglighed og stærke samfundsinstitutioner. Stærke institutioner bidrager til de demokratiske værdier, ideer og normer, som er grundsten for et demokratisk bæredygtigt samfund i fremtidens Danmark, men de må ikke tages for givet, og der er fortsat behov for at investere i demokratiet.

Kompleksiteten i de samfundsudfordringer og muligheder, vi står overfor er stigende, og det bliver derfor sværere at finde frem til gode løsninger på aktuelle problemstillinger, hvis der ikke tænkes tværfagligt og tværsektorielt.

Positivt bidrag

VELUX FONDEN bidrager positivt, når forskning og ny viden skabes og bringes i anvendelse til at styrke samfundsbærende institutioner og demokratisk dialog samt til at skabe forståelse for og bæredygtige løsninger på samfundets udfordringer.

Ambition

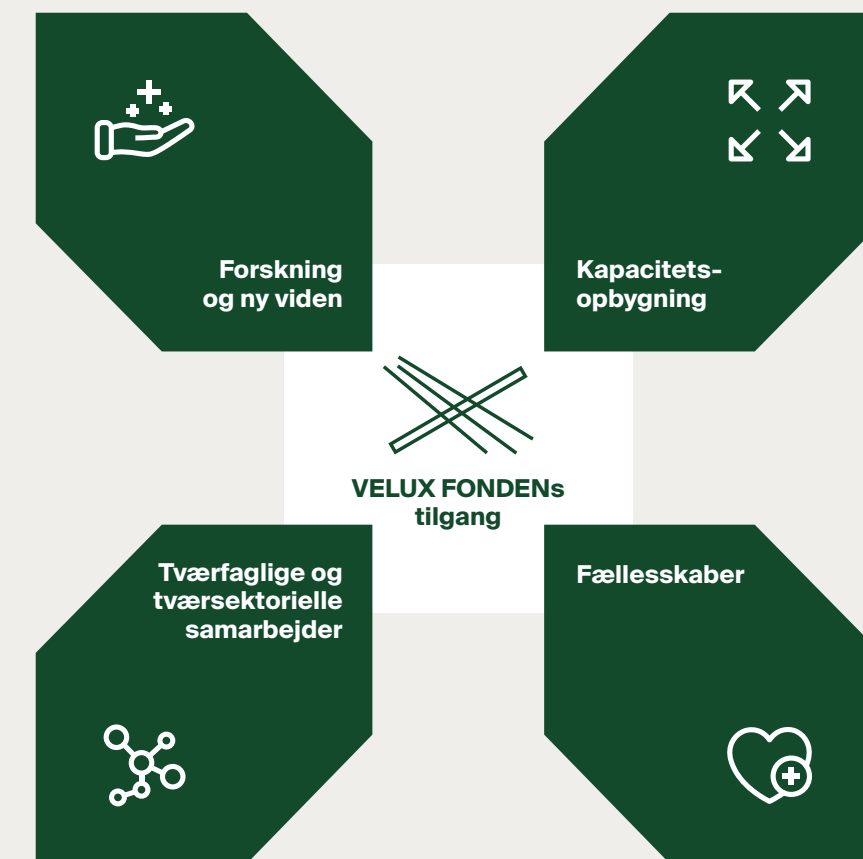
Vores ambition er, at VELUX FONDEN i 2030 har bidraget til forskning og praksisbaseret viden på tværs af fondens uddelingsområder, så de respektive forskningsmiljøer er blevet væsentligt styrket og udviklet; fx i forhold til forskningskvalitet, innovationskraft, talentudvikling og forskningsformidling.

Positivt bidrag

VELUX FONDEN bidrager positivt, når vi gennem kontinuerlige indsatser kapacitetsopbygger individer, grupper, organisationer og miljøer.

Ambition

Vores ambition er, at VELUX FONDEN i 2030 har bidraget til, at flere individer, grupper, institutioner og miljøer har fået stemme, handlekraft og kapacitet til at mestre deres liv og virke samt øgede handlemuligheder til at bidrage til løsning af aktuelle og kommende samfundsudfordringer.

Positivt bidrag

VELUX FONDEN bidrager positivt, når vi har blik for udfordringer, muligheder og synergier, og fonden dermed fremmer samarbejder mellem fag, institutioner, civilsamfund og borgere.

Ambition

Vores ambition er, at VELUX FONDEN i 2030 skal være førende og retningsskabende inden for udvikling af nybrydende samarbejder internt i fonden såvel eksternt i ansøgningsmiljøerne for i fællesskab at bidrage med løsningsmuligheder på aktuelle og kommende samfundsudfordringer.

Tilgang

Positivt bidrag

VELUX FONDEN bidrager positivt, når vi er lydhøre over for interessenter og samfund, når vi giver rum til nye idéer samt i en transparent proces formår at udvise tillid og nysgerrighed baseret på et solidt fagligt grundlag.

Ambition

Vores ambition er, at VELUX FONDEN i 2030 har bidraget til skabelsen af nye og frugtbare relationer på tværs af fondens interessenter og formået bevidst at omsætte vores øvrige fire positive bidrag, således at visionen om et bæredygtigt demokratisk samfund bedst muligt kan understøttes og rapporteres.

Positivt bidrag

VELUX FONDEN bidrager positivt, når vi arbejder med styrkelse af fællesskaber på det individuelle plan og understøttelse af fællesskaber på det organisatoriske plan.

Ambition

Vores ambition er, at VELUX FONDEN i 2030 har bidraget til at flere individer, grupper, organisationer og miljøer har fået mulighed for at vælge at deltage i fællesskaber, hvorigennem samfundets sammenhængskraft og samlede potentiale øges.

Fire samfundsudfordringer, 2030-strategien vil bidrage til at løse

SOCIALE INDSATSER

Stigende psykisk mistrivsel og udsathed

Et stigende antal mennesker lever med psykisk mistrivsel eller befinder sig i en socialt udsat position, og mange står uden for de fællesskaber, som beviseligt giver bedre trivsel og et mere selvhjulpent liv.

Alle mennesker har brug for fællesskaber, og alle skal, uanset position, have mulighed for at deltage aktivt.

ET HAV I BALANCE

Markant pres på havet

Havet omkring os er fuldt af fødevarer og ressourcer, og livet og økosystemerne under havoverfladen og langs kysterne i Danmark er en vigtig del af vores fælles natur, kultur, identitet og økonomiske udvikling. Men havet er også under pres fra menneskelige aktiviteter med forurening som største trussel.

I 95 procent af de kystnære danske farvande er økosystemerne tæt på kollaps, og biodiversiteten er truet. Havets økosystemer er en altafgørende kilde til regulering af klimaet, og der er hårdt brug for at genskabe et sundt havmiljø og styrke havets modstandskraft over for menneskeskabte klimaforandringer.

HUMAN- OG SAMFUNDSVIDENSKABELIG FORSKNING OG KULTUR

Forandring styrket gennem forskning

Tidens vigtigste udfordringer kan ikke løses med teknisk eller økonomisk indsigt alene. Det kræver også viden om den menneskelige faktor og dens rolle i både udfordringerne og mulige løsninger. Ellers står demokratiet udfordret i den videre udvikling af samfundet.

Her bidrager den humanistiske og samfundsvidenskabelige forskning med ny viden om mennesker, kultur og samfund. Den styrker oplysning og demokrati i bred forstand og er nøgle til at skabe konkrete bæredygtige forandringer og løsninger på udfordringerne i samarbejde med praksis.

VOKSENLIVETS OVERGANGE OG FORANDRINGER

Danmarks befolkning vokser og bliver ældre

Stigende levealder betyder, at flere vil møde udfordringer og forandringer for krop og sind. Vores sociale og arbejdsmæssige liv ændres, og der er behov for nye tilgange, hvis livskvalitet og handlekraft skal bevares.

Nutidens voksenliv omfatter mange leveår. Det betyder, at voksenalderen vil være præget af flere overgange og udfordringer for den enkelte i forbindelse med job, bolig, familie, fritid, deltagelse i samfundslivet og fællesskaber samt i forbindelse med de naturlige aldringsprocesser. Men også en masse muligheder, hvis vi tør tænke anderledes omkring, hvad et godt voksenliv i et moderne samfund skal kunne.

Fra filantropiske bidrag til samfundsmæssig effekt

1

Sociale indsatser

Formål: Vi ønsker at bidrage til at nytænke og udvikle sociale indsatser for at støtte, at flere kommer med i samfundets fællesskaber.

- Flere med i fællesskaber
- Psykisk mistrivsel og ensomhed

VELUX FONDEN vil styrke handlekraften og skabe mod og selvværd hos borgere i udsatte og sårbare positioner. Fokus skal være på at udvikle metoder til at forebygge og mindske den stigende psykiske mistrivsel og ensomhed blandt børn, unge og voksne samt metodeudvikling, der kan bringe og invitere folk ind i konstruktive fællesskaber.

Fællesskaber kan være en del af svaret på, hvordan den udsatte borger kan blive klædt på til at mestre eget liv ved aktivt at være en del af noget, der giver mulighed for personlig, social eller faglig udvikling. Det kræver systematisk arbejde med nye veje og metoder, der kan styrke den enkeltes handlekraft på vej mod fællesskaber, der åbner sig gennem fx uddannelse, beskæftigelse eller blot et mere selvhjulpent liv.

Fællesskaber er ikke kun vigtige for den enkelte, men også for samfundet. For fællesskaberne styrker mangfoldigheden, bidrager til samfundets sammenhængskraft og understøtter vores demokrati.

VELUX FONDEN arbejder for, at civilsamfund og kommuner - med udgangspunkt i lokale forhold, idéer og tiltag - skal have plads til at udvikle metoder, der kan bidrage til bæredygtig kvalificering af det sociale arbejde i Danmark.

2

Et hav i balance

Formål: Vi ønsker at bidrage til et sundt havmiljø, der kan modstå klimaforandringer.

- Genopretning af hav og kystnære havområder med fokus på klima
- Bekæmpelse af havforurening
- Fremtidige klimaløsninger og deres påvirkninger af havområderne

VELUX FONDEN prioriterer forskning i genopbygning af hav og kystnære områder, bekæmpelse af havforurening samt fokus på, hvordan fremtidens klimaløsninger påvirker havmiljøet. Omdrejningspunktet er klimaudfordringer, forurening og ressourceforbrug, der udgør et ikke-bæredygtigt pres på havet.

Der er brug for at genskabe et sundt havmiljø og at styrke havets modstandskraft over for klimaforandringer. Det kræver både viden og vilje at skabe den forandring.

Havet rummer enorme potentialer på tværs af interesser, men der er behov for eksperimenter og projekter, der i stor skala går foran med et godt eksempel og viser, hvordan ambitiøse mål for havets udvikling kan iværksættes og forankres til gavn for både miljø og erhverv. Vi skal finde balancen mellem beskyttelse og benyttelse af havet - balancen mellem miljømæssig og økonomisk bæredygtighed, der på langt sigt skal sikre og bevare den blå verden.

VELUX FONDEN arbejder på at afdække havets udfordringer og med viden og analyse at udvikle den videnskabelige forståelse af havets tilstand, økosystemer, funktion og udnyttelse. Det sker i løbende dialog med aktører på området, som fx myndigheder, NGO'er, virksomheder, politikere, forskere, andre fonde og borgere.

3

Human- og samfundsvidenskabelig forskning og kultur

Formål: Vi ønsker at bidrage til ny viden om mennesker, kultur og samfund for at styrke demokrati og bæredygtighed.

- Fri humanistisk og samfundsvidenskabelig grundforskning
- Tværsektorielt forskning-praksis-samarbejde
- Litteratur og humanvidenskab i dialog

VELUX FONDEN støtter fri grundforskning i samarbejde med universiteterne inden for alle humanistiske og nærmeste beslægtede samfundsvidenskabelige fag og styrker tværsektorielt samarbejde mellem forskning og praksis. Formålet er at bidrage til tilstedeværelsen af en dyb, bred og anvendelig viden om mennesker, kultur og samfund.

Den humanistiske og samfundsvidenskabelige forskning kan undersøge, fortolke og formidle menneskers eksistensvilkår og bibringe en forståelse af et samfund i forandring. Den viden danner os som mennesker og samfund i det demokrati, vi sammen skal udvikle. Den styrker en oplyst, informeret offentlighed, den demokratiske samtale og handlekraft. Den er vigtig for udviklingen af uddannelser, erhvervs- og kulturliv og politiske beslutninger.

Tværsektorielt forskning-praksis-samarbejde mellem human- og samfundsvidenskabelige forskere og praktikere bidrager til udviklingen af bæredygtige løsninger på konkrete udfordringer inden for VELUX FONDENS forskellige uddelingsområder og styrker gennemslagskraften for den humanistiske og samfundsvidenskabelige viden.

Gennemslagskraften løftes også gennem samarbejde mellem forskning og kultur. Kulturen er vigtig og efterspurgt som kilde til oplevelser for den enkelte og bidrager til at udtrykke og forme identitet, sammenhængskraft, medborgerskab og den offentlige debat om en verden i forandring.

4

Voksenlivets overgange og forandringer

Formål: Vi ønsker at styrke samfundets viden om voksenlivets overgange og forandringer, især efter 50+.

- Forskning og viden 50+
- Handlekraft gennem frivillighed 60+
- Handlekraft ved og mod satsning og tandsygdomme

Årene efter 50+ er præget af forskellige overgange i forbindelse med job, bolig, fysik, familie og fritid. Overgange, der kan foranledige muligheder såvel som udfordringer for individ og samfund.

VELUX FONDEN ønsker at bidrage til forståelse af disse positive såvel som negative overgange og at støtte projekter, der giver den enkelte borger mulighed for at vedligeholde og styrke handlekraften og dermed leve et liv med mening og kvalitet, fx ved at etablere og stimulere fællesskaber.

En øget forståelse for voksenlivets overgange, deres mekanismer og konsekvenser samt aldringsprocesser vil kunne bidrage til, at vi som individer og samfund har større og bedre kapacitet til at møde disse forandringer på bedste vis.

VELUX FONDEN ønsker med denne prioritet at styrke samfundets samtaler og diskussioner om voksenlivets overgange og forandringer efter 50+. Overgange, som ønskes belyst, inkluderer bl.a. jobskifte, livet med sygdom, individets samfundspolition, bidrag til fællesskabet og samtalerne om livets afslutning.

Tværgående initiativer

- Fælles forståelse og operationalisering af fondens vision om demokratisk bæredygtighed
- Styrket resultatformidling
- Aktualitetspuljen

